

unesco

Werelderfgoed

**MAAK MET JE LEERLINGEN
EEN WERELDREIS EN ONTDEK
HET WERELDERFGOED**

**HANDLEIDING VOOR
DOCENTEN**

INHOUD

INLEIDING	3
UITGANGSPUNTEN, DOELGROEP & LEERDOELEN	4
OVERZICHT VAN DE LESSEN	5
LES 1: MAAK KENNIS MET HET WERELDERFGOED	6
LES 2: BELEEF HET WERELDERFGOED!	9
LES 3: REFLECTIE	14
MEER INFORMATIE	16

COLOFON

Zeeman & de Regt Onderwijskundigen voor het ontwikkelen van het lespakket.
Vincent Smits voor de grafische vormgeving
NTR voor de Klokhuis afleveringen over Werelderfgoed

Uitgave Stichting Werelderfgoed Nederland @ 2022/01

INLEIDING

Maak met uw leerlingen een wereldreis. Ga samen op zoek naar de schatten van de wereld: het Werelderfgoed. U hoeft niet altijd ver weg om het te vinden. Ook in onze eigen omgeving staan bijzondere gebieden of gebouwen op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

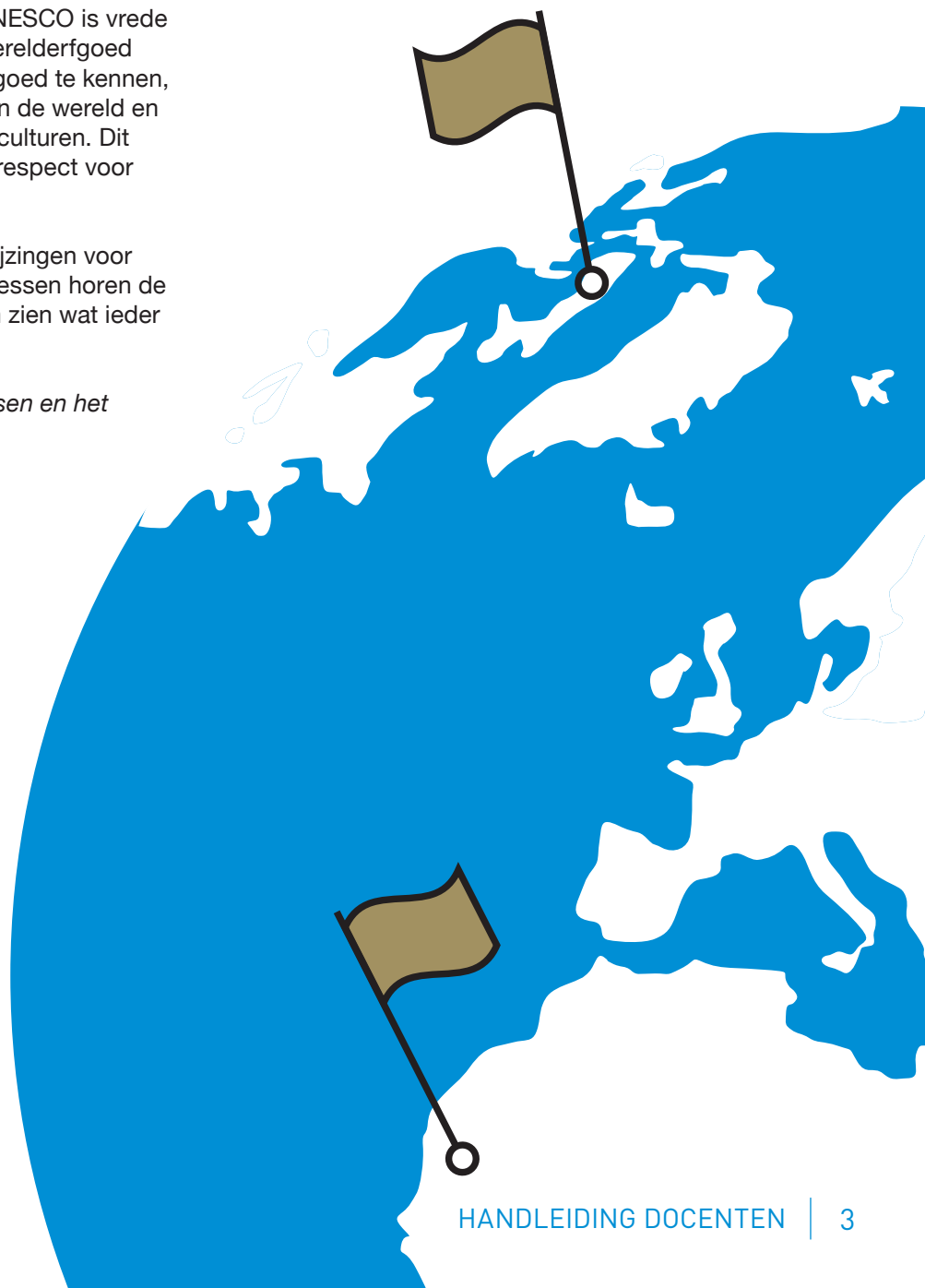
Werelderfgoed ben je niet zomaar!

Elk Werelderfgoed vertelt het verhaal over haar uitzonderlijke, universele waarde voor de mensheid. Het is niet alleen uniek en onvervangbaar in onze eigen omgeving, maar zelfs in de wereld. Alleen UNESCO kan erfgoed benoemen tot Werelderfgoed. Het is geen verkiezing, maar een lang proces. Mensen uit verschillende landen beslissen samen wat wordt toegevoegd aan de Werelderfgoedlijst.

De basisgedachte van het werk van UNESCO is vrede creëren in de hoofden van mensen. Werelderfgoed speelt daarin een rol. Door het Werelderfgoed te kennen, ontdek je de natuurlijke schoonheid van de wereld en leer je meer over de geschiedenis van culturen. Dit zorgt voor meer begrip voor elkaar en respect voor elkaars natuur en cultuur.

Deze handleiding geeft u tips en aanwijzingen voor uw lessen over Werelderfgoed. Bij de lessen horen de afleveringen van Het Klokhuis. Ze laten zien wat ieder Werelderfgoed zo bijzonder maakt.

Veel plezier met het werken aan de lessen en het ontdekken van het Werelderfgoed!

UITGANGSPUNTEN, DOELGROEP & LEERDOELEN

UITGANGSPUNTEN

- Het lesmateriaal bestaat uit: deze docentenhandleiding met drie lessen, opdrachten voor de leerlingen en de afleveringen van Het Klokhuis.
- De insteek van het lesmateriaal is de *unieke waarde van ons Werelderfgoed*. Wat is Werelderfgoed? Waarom is het van belang het Werelderfgoed te kennen? Door leerlingen bewust te maken van de uitzonderlijke universele waarde van deze wereldschatten ontdekken ze de natuurlijke schoonheid van de wereld en leren ze de cultuur en identiteit van andere volkeren beter begrijpen.
- Uw lessen erfgoed, cultuureducatie, geschiedenis of aardrijkskunde geeft u een meerwaarde met deze lessen. Het Werelderfgoed laat u en uw leerlingen door de tijd en ruimte 'reizen'.
- Met de afleveringen van Het Klokhuis laat u de leerlingen kennismaken met het Werelderfgoed in de eigen omgeving.
- Als docent kiest u zelf welk Werelderfgoed u behandelt in de drie lessen. Wat past het beste in uw leerprogramma? Wat interesseert de leerlingen het meest? Waar bent u zelf nieuwsgierig naar? Uiteraard kunt u ook kiezen om meer Werelderfgoedlocaties te behandelen.

Bent u docent op Curaçao, dan kunt u ook Werelderfgoed in het Caribisch gebied erbij betrekken.

- Leerlingen kunnen klassikaal, individueel of in groepjes aan de slag met de opdrachten tijdens de drie lessen. Laat uw leerlingen zoveel mogelijk met elkaar in gesprek gaan. Bied ruimte om naar elkaar te luisteren, op elkaars ideeën te reageren en samen te werken. Het aangaan van de dialoog is een belangrijk didactisch uitgangspunt voor erfgoededucatie.
- Zowel de opdrachten, als ook de afleveringen van de tv-serie zijn eenvoudig te vinden via tabblad onderwijs op www.werelderfgoed.nl.

DOELGROEP

Het lesmateriaal is bedoeld voor leerlingen van 10 tot 15 jaar.

LEERDOELEN

De leerling leert:

- Wat Werelderfgoed inhoudt.
- Wat UNESCO is en wat de rol van UNESCO is bij het Werelderfgoed.
- Het Werelderfgoed te plaatsen op de wereldkaart.
- De unieke eigenschappen van het Werelderfgoed herkennen.
- In gesprek met anderen te reflecteren op verhalen en betekenissen van het Werelderfgoed.

OVERZICHT VAN DE LESSEN

DRIE LESSEN

De lessen over het Werelderfgoed zijn volgens een vaste didactische structuur opgezet. We hanteren een drie-lessen-opzet (maak kennis, beleef en reflecteer), waarmee een volwaardig leerproces wordt gerealiseerd voor erfgoededucatie.

LES 1: MAAK KENNIS MET HET WERELDERFGOED

Materialen: Opdracht 1 en 2

- Introductie Werelderfgoed.
- Kies uit twee opdrachten en laat deze maken.

LES 2: BELEEF HET WERELDERFGOED

Optie: bezoek aan een Werelderfgoed

Materialen: Afleveringen Het Klokhuis én Werelderfgoedwijzer voor bezoek aan Werelderfgoed.

- Selecteer een Werelderfgoed.
- Ter voorbereiding de bijbehorende aflevering van Het Klokhuis bekijken.
- Bezoek aan een Werelderfgoed.
- Invullen van de Werelderfgoedwijzer.

Optie: in de klas

Materialen: Afleveringen Het Klokhuis, Kijkwijzer bij TV-serie én opdracht 3

- Kies een Werelderfgoed.
- Bekijk bijbehorende aflevering van Het Klokhuis.
- Opdracht maken bij het gekozen Werelderfgoed.

LES 3: REFLECTIE

Materialen: Eindopdrachten én Werelderfgoedquiz

- Wat heb ik geleerd?
- Kies een eindopdracht.

SAMEN ERFGOEDWIJS!

Bekijk en bespreek Werelderfgoed altijd vanuit meerdere perspectieven met leerlingen. Meninge n over wat erfgoed is kunnen door de tijd heen veranderen. De vraag of dit Werelderfgoed is en of het (nog steeds) een 'ereplek' verdient kan tot discussies leiden. Aan de andere kant kan het een kans bieden om aan de hand van het concrete erfgoed de gevoeligheid duidelijk te maken voor iedereen. Erfgoededucatie draait om betekenis verlenen. Daarom is communiceren, het uitwisselen van elkaars ervaringen en verhalen en respect voor andere meningen een wezenlijk onderdeel in het leerproces. Coöperatief leren, werkvormen waarbij samenwerkend leren aan de orde komt, is dan ook zeker aan de orde. Leerlingen leren in dialoog met anderen betekenis van het Werelderfgoed herkennen. Laat leerlingen daarom de opdrachten zo veel mogelijk in duo's of kleine groepjes uitvoeren.

LES 1: MAAK KENNIS MET HET WERELDERFGOED

UITLEG AAN LEERLINGEN

Vertel uw leerlingen wat u de komende drie lessen gaat doen. Leg uit dat ze beoordeeld worden op hun houding, inzet en resultaat van de opdrachten.

INTRODUCTIE WERELDERFGOED

Bespreek deze tekst met de leerlingen:

“Wat hebben de toren van Pisa, de Chinese Muur en de Galapagos-eilanden met elkaar gemeen? Ze zijn allemaal uniek in de wereld. Het is Werelderfgoed, benoemd door UNESCO. Nederland heeft ze ook! En Willemstad op Curaçao is ook een Werelderfgoed. Maar wat maakt deze natuurgebieden en bouwwerken voor de wereld nu zo belangrijk?”

Zoek samen op waar de toren van Pisa ligt, de Chinese muur, de Galapagos-eilanden en Willemstad op Curaçao. Leg uit wat het begrip Werelderfgoed is en wat UNESCO daarin betekent. Stel deze twee begrippen centraal in deze eerste les.

WERELDERFGOED

- Leert je de natuurlijke schoonheid en geschiedenis van de wereld ontdekken.
- Is een kostbare schat die we willen bewaren en doorgeven aan de volgende generaties.
- Werelderfgoed is OF een uniek natuurgebied (natuurlijk erfgoed) dat nergens anders in de wereld terug te vinden is (zoals bijvoorbeeld de Grand Canyon, het Great Barrier Reef en bij ons de Waddenzee) OF een bouwwerk (cultureel erfgoed) dat door mensen is gemaakt (bijvoorbeeld gebouwen zoals paleizen, molens, piramides, De Chinese muur of dichterbij ons: de grens van het Romeinse rijk.)
- Is onvervangbaar erfgoed en heeft waarde voor alle mensen in de hele wereld.
- Kan alleen door UNESCO worden benoemd.

UNESCO

- Is een internationale organisatie van de Verenigde Naties met als doel het streven naar wereldvrede. Dit doen ze door samen met andere landen te werken aan onderwijs, wetenschap, cultuur en communicatie.
- Betekent United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation.
- Heeft een lijst opgesteld van uitzonderlijk erfgoed in de wereld: de Werelderfgoedlijst. Landen beloven hun eigen Werelderfgoed goed te verzorgen en ook elkaar daarmee te helpen.
- Bewaart wat bijzonder is in de wereld zodat ook de volgende generaties ervan kunnen genieten. De volgende generatie dat ben jij, zijn jullie hier in de klas.
- Door het Werelderfgoed ontdek je de natuurlijke schoonheid van de wereld en leer je meer over de geschiedenis van culturen. Dit zorgt voor meer begrip voor elkaar en respect voor elkaars natuur en cultuur. Hiermee wil UNESCO bereiken dat vrede in de hoofden van de mensen start.

Vertel de leerlingen dat ook in onze eigen omgeving Werelderfgoed is dat zó bijzonder is dat het op de Werelderfgoedlijst staat van UNESCO.

LAAT OPDRACHT 1 EN 2 MAKEN DOOR DE LEERLINGEN

Stem de opdrachten af op het niveau van de leerlingen. Maak de opdrachten samen of laat de leerlingen zelf aan de slag gaan.

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 1

OPDRACHT 1 (PAGINA 3 EN 4)

Antwoorden / richtlijnen

1a - 4 'Waddenzee' en 5 'Grand Canyon' zijn natuurlijk Werelderfgoed de rest is cultureel.

1b - Er zijn meerdere antwoorden mogelijk: Hollandse Waterlinies, Grachtengordel van Amsterdam, Waddenzee, Droogmakerij de Beemster, Ir. D.F. Woudagemaal, Molencomplex Kinderdijk-Elshout, Schokland en omgeving hebben allemaal een link met het water.

1c - Canonvensters 'De Romeinse Limes (Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes)', 'De Beemster (Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster)' en 'Het Caribisch gebied (Willemstad, Curaçao)'.

1d - Een beschrijving in eigen woorden van: Wereldvrede is het doel van UNESCO een internationale organisatie van de Verenigde Naties. Alleen UNESCO kan een gebied of gebouw Werelderfgoed maken. Door het Wereldgoed ontdek je de natuurlijke schoonheid van de wereld en leer je meer over de geschiedenis van culturen. Dit zorgt voor meer begrip voor elkaar en respect voor elkaars natuur en cultuur. Hiermee wil UNESCO bereiken dat vrede in de hoofden van de mensen start.

OPDRACHT 1

WAT VOOR WERELDERFGOED IS HET?

Wat leer je met deze opdracht?

- Je leert natuurlijk erfgoed en cultureel erfgoed te herkennen.
- Je leert het Werelderfgoed te verbinden aan de Canon van Nederland.

1a Werelderfgoed kun je onderverdelen in **natuurlijk** erfgoed en **cultureel** erfgoed. **Natuurlijk** erfgoed is bijvoorbeeld een natuurgebied dat op natuurlijke wijze is ontstaan. **Cultureel** erfgoed is gemaakt door mensen.

Geef bij het volgende Werelderfgoed aan of het **natuurlijk** erfgoed is of **cultureel** erfgoed. Omcirkel het juiste antwoord.

1. Willemstad op Curaçao	natuurlijk	<u>cultureel</u>
2. Acropolis in Athene.	natuurlijk	<u>cultureel</u>
3. De Chinese muur in China.	natuurlijk	<u>cultureel</u>
4. Waddenzee in Nederland.	<u>natuurlijk</u>	cultureel
5. Grand Canyon in de Verenigde Staten van Amerika.	<u>natuurlijk</u>	cultureel

OPDRACHT 1 GAAT VERDER OP DE VOLGENDE PAGINA!

3

OPDRACHT 1

1b Water en het leven dichtbij het water speelt een belangrijke rol in onze cultuur. Schrijf het Nederlands Werelderfgoed op waarbij water een belangrijke rol heeft.

1c Ken je de vensters van de **Canon van Nederland**? (www.canonvannederland.nl) Welke **vensters** hebben te maken met het Werelderfgoed in Nederland en op Curaçao?

1d Schrijf in je eigen woorden op wat vrede en Werelderfgoed volgens jou met elkaar te maken hebben.

4

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 1

OPDRACHT 2 (PAGINA 5 T/M 7)

Antwoorden / richtlijnen

2a/b

Via www.unesco.nl/nl/werelderfgoedkaart (Nederlands) of <http://whc.unesco.org/en/list/> (Engels) kunnen de leerlingen zoeken naar Werelderfgoed op de diverse werelddelen en de docent kan controleren of het correct is.

OPDRACHT 2

ERFGOED OP DE WERELDKAART

Wat leer je met deze opdracht?
→ Je plaatst Werelderfgoed op de kaart.

Op dit moment zijn er meer dan 1.100 Werelderfgoedlocaties over de hele wereld en ieder jaar zijn dat er weer meer. Het zijn allemaal uitzonderlijke (natuur)gebieden en gebouwen die we willen bewaren voor de volgende generaties. Door het Werelderfgoed ontdek je de natuurlijke schoonheid van de wereld en leer je meer over de geschiedenis van culturen.

Gebruik de site van UNESCO www.unesco.nl/nl/Werelderfgoedkaart/list.

Zoek op de lijst of klik op de wereldkaart. Je kunt inzoomen en uitzoomen.

2a

Zoek op ieder werelddeel naar **twee namen van Werelderfgoed**. Je hoeft alleen nog maar te kijken op de lijst of de kaart en hoeft nog niks op te schrijven. Als je het goed hebt bekeken ga je naar opdracht 2b.

5

OPDRACHT 2

2b

Schrijf het **werelddeel** op, de **naam van het Werelderfgoed** en in welk **land** het ligt.

naam werelddeel: _____

Werelderfgoed 1 heet: _____

en ligt in het land: _____

Werelderfgoed 2 heet: _____

en ligt in het land: _____

naam werelddeel: _____

Werelderfgoed 1 heet: _____

en ligt in het land: _____

Werelderfgoed 2 heet: _____

en ligt in het land: _____

naam werelddeel: _____

Werelderfgoed 1 heet: _____

en ligt in het land: _____

Werelderfgoed 2 heet: _____

en ligt in het land: _____

6

DE VOLGENDE DRIE WERELDDELEN STAAN OP PAGINA 5

OPDRACHT 2

naam werelddeel: _____

Werelderfgoed 1 heet: _____

en ligt in het land: _____

Werelderfgoed 2 heet: _____

en ligt in het land: _____

naam werelddeel: _____

Werelderfgoed 1 heet: _____

en ligt in het land: _____

Werelderfgoed 2 heet: _____

en ligt in het land: _____

naam werelddeel: _____

Werelderfgoed 1 heet: _____

en ligt in het land: _____

Werelderfgoed 2 heet: _____

en ligt in het land: _____

7

ANTARTICA IS OOK EEN WERELDDEEL, MAAR HEEFT GEEN WERELDERFGOED!

KLAAR!

LES 2: BELEEF HET WERELDERFGOED!

BENODIGDHEDEN

De afleveringen van Het Klokhuis, voldoende prints van de Kijkwijzer Klokhuis en de Werelderfgoedwijzer (in de opdrachten), fototoestel (voor bezoek aan locatie), pennen of potloden. *Alle opdrachten zijn te vinden op de website www.werelderfgoed.nl.*

TIJD

Twee lesuren.

MAAK EEN KEUZE UIT DE VOLGENDE OPTIES

OPTIE 1 U brengt een bezoek met de leerlingen aan een Werelderfgoed.

OPTIE 2 U beleeft met de leerlingen het Werelderfgoed in de klas.

1. BEZOEK AAN EEN WERELDERFGOED

- Selecteer een locatie. Wat is in de buurt? Welk erfgoed sluit aan bij uw lesprogramma?
- Plan uw bezoek. Maak een afspraak bij het Werelderfgoed.
- Ieder Werelderfgoed heeft ook eigen onderwijsprojecten. Wellicht interessant voor het uitbreiden van uw lessen.
- Laat de leerlingen ter voorbereiding kijken naar de bijbehorende afleveringen van Het Klokhuis.
- Bespreek de Werelderfgoedwijzer. Leerlingen vullen de vragen in tijdens het bezoek. Ze leren de unieke waarden van dit Werelderfgoed te benoemen. Dit is ook precies waarom deze locatie onvervangbaar is. Laat de leerlingen zelf nog vragen bedenken.
- Tips voor een geslaagd bezoek:
 - Bespreek vooraf met de leerlingen hoe ze zich gedragen. Maak ook afspraken met de contactpersoon van het Werelderfgoed over wat wel en niet geoorloofd is.
 - Laat de leerlingen individueel, in tweetallen of in groepjes de wijzer invullen.
 - Kopieer voldoende wijzers en neem ze mee.
 - Zorg voor een fotocamera om het bezoek aan dit Werelderfgoed vast te leggen.

2. HET WERELDERFGOED IN DE KLAS

U kunt deze les klassikaal geven of de leerlingen zelfstandig (individueel, in tweetallen of in groepjes) aan het werk zetten.

- Kies een Werelderfgoed. U kunt uiteraard ook meerdere locaties kiezen als u dat wilt.
- Bekijk de bijbehorende aflevering van Het Klokhuis.
- Gebruik de kijkwijzer. Kopieer voor iedere leerling een exemplaar.
- Neem voordat u de aflevering bekijkt de kijkwijzer door met de leerlingen.
- Laat opdracht 3 maken bij het gekozen Werelderfgoed.

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 2

WERELDERFGOEDWIJZER (PAGINA 12 T/M 18)

Antwoorden / richtlijnen

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.
Antwoorden zijn afhankelijk van het Werelderfgoed dat wordt behandeld en hoe de leerling dit beleeft.

WERELDERFGOEDWIJZER

Wat leer je met deze opdracht?

→ Je leert in overleg met anderen de unieke eigenschappen van dit Werelderfgoed te herkennen.

→ Je geeft je eigen mening over dit Werelderfgoed.

OP BEZOEK BIJ EEN WERELDERFGOED!

MIJN NAAM _____

DATUM _____

Je vult deze wijzer zelf in, maar bespreek de vragen met andere leerlingen.

IK BEN NU BIJ DIT WERELDERFGOED:

DAT LIGT IN DE PROVINCIE / HET WERELDDEEL:

BEN JE HIER WEL EENS EERDER GEWEEST?

ZO JA, WEET JE NOG WANNEER?

WAT VOOR WEER IS HET VANDAAG?

ZIJN ER WOLKEN? WAT VOOR SOORT WOLKEN ZIE JE?

STAAT ER WIND? WAT IS DE WINDRICHTING?

IS HET HELDER? KUN JE VER KIJKEN?

DE OPDRACHT GAAT VERDER OP DE VOLGENDE PAGINA!

12

WERELDERFGOEDWIJZER

ONDERZOEK HET WERELDERFGOED VAN ALLE KANTEN!

Beantwoord de volgende vragen over het Werelderfgoed waar je nu bent. Kruis de antwoorden aan. Je mag meerdere antwoorden geven.

WAT IS JE EERSTE INDRUK?

Het is hier: groot klein indrukwekkend veel te zien kleurig

druk stil iets anders, namelijk: _____

IS HET NATUURLIJK OF CULTUREEL ERFGOED OF ALLEBEI?

Het Werelderfgoed is natuurlijk erfgoed: ja nee

Het Werelderfgoed is cultureel erfgoed: ja nee

KRUIS AAN WAT JE HIER ZIET:

☐ bomen	☐ een gracht	☐ een brug
☐ boten	☐ sloten	☐ huis/huizen
☐ dieren	☐ de zee	☐ straten
☐ zandplaten	☐ een dijk	☐ boerderijen
☐ bos	☐ bezoekerscentrum	☐ gemaal
☐ molens	☐ strand	☐ kerk
☐ polders/weilanden	☐ machines	☐ ringvaart
☐ een fort	☐ tuinen	☐ schoorsteen
☐ een sluis	☐ meubels	☐ beplanting
☐ rechte wegen	☐ een aarden wal	☐ trap

GA VERDER!

13

WERELDERFGOEDWIJZER

ONDERZOEK HET WERELDERFGOED VAN ALLE KANTEN!

WAT IS OUD EN WAT IS NIEUW HIER?

Schrijf drie dingen op die **nieuw** zijn. Waar zie je dat aan?

1. _____
2. _____
3. _____

Schrijf drie dingen op die **oud** zijn. Waar zie je dat aan?

1. _____
2. _____
3. _____

GEBOUWEN

- Zie je hier bouwwerken (gebouwen)? ja nee
- Zo ja, welke bouwwerken zie je hier? Kies één bouwwerk dat je ziet.
- Ik zie een: _____
- Van welke materialen is het bouwwerk gemaakt?
- _____
- Zie je versieringen die zijn aangebracht? ja nee
- Zo ja, ik zie: _____
- Kun je aan de buitenkant zien wat er aan de binnenkant gebeurt? ja nee
- Welke vraag zou jij aan de makers van dit bouwwerk willen stellen?
- Mijn vraag is: _____

GA VERDER!

14

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 2

WERELDERFGOEDWIJZER

ONDERZOEK HET WERELDERFGOED VAN ALLE KANTEN!

HOE OUD IS HET?
Kun je een jaartal vinden bij dit Werelderfgoed? ja, namelijk: _____ nee

WELKE GELUIDEN HOOR JE HIER?
Ik hoor: vogels pratende mensen auto's muziek stromend water
 vliegtuig tractor iets anders namelijk: _____

WELKE GEUREN RUIK JE?
Noem er drie:

1. _____
2. _____
3. _____

15

WERELDERFGOEDWIJZER

BEKIJK HET!

Ga op een plek staan waar je een goed overzicht hebt.

- Omschrijf de omgeving van het Werelderfgoed. Gebruik vijf steekwoorden.

- Is de grond waarop je staat hard of zacht? hard zacht
Nat of droog? Voel het met je handen. nat droog
- Hoe ver kun je hier kijken? Wat kun je nog net zien in de verte? _____
Hoe ver is dat? Schat de afstand in meters. Het is denk ik _____ meter
- Kun je zien wat het hoogste punt en wat het laagste punt is? Hoe zie je dat?

- Zie je meer water, land of een gebouwde omgeving vanaf dit punt?
 meer water
 meer land
 meer gebouwde omgeving
- Welke kleuren zie je het meest?

16

WERELDERFGOEDWIJZER

BEKIJK HET!

- Maak een vierkantje van je handen, kijk erdoorheen en teken wat je ziet!

- Teken hieronder een plattegrond van het Werelderfgoed:

17

WERELDERFGOEDWIJZER

**JOUW
MENING**

WAT VIND JE VAN DIT WERELDERFGOED?

- Is het goed bewaard gebleven?

- Wat is volgens jou de waarde van dit Werelderfgoed?

- Het mooiste aan dit Werelderfgoed, mijn top drie:
1. _____
2. _____
3. _____
- Moet het hier blijven zoals het is? Waarom wel of waarom niet?

18

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 2

KLOKHUISWIJZER (PAGINA 10 EN 11)

Antwoorden / richtlijnen

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.
Antwoorden zijn afhankelijk van de Klokhuisaflevering en het Werelderfgoed dat wordt behandeld en hoe de leerling dit beleeft.

KLOKHUISWIJZER

Wat leer je met deze opdracht?

- Je leert in overleg met klasgenoten waarom dit Werelderfgoed bijzonder wordt gevonden.
- Je kunt omschrijven wat jij unieke eigenschappen vindt van dit Werelderfgoed.

MIJN NAAM _____

DATUM _____

1 Ik kijk naar de aflevering van Het Klokhuis over dit Werelderfgoed:

2 Dat ligt in de provincie / het werelddeel:

3 Ben je wel eens op deze plek geweest?

4 Beschrijf in 10 woorden hoe dit Werelderfgoed eruit ziet.

DE OPDRACHT GAAT VERDER OP DE VOLGENDE PAGINA!

10

Stichting Werelderfgoed Nederland © 2020/21

KLOKHUISWIJZER

5 Bespreek de volgende vragen met andere leerlingen:
Wat maakt het Werelderfgoed zo bijzonder? Welke redenen worden genoemd?
En beantwoord daarna de volgende vragen:

5A. Wat zijn volgens jullie unieke eigenschappen van dit Werelderfgoed?

5B. Wat is je eigen mening over dit Werelderfgoed?

6 Wat heb je ontdekt over dit Werelderfgoed? Noem drie dingen.

1. _____

2. _____

3. _____

11

Stichting Werelderfgoed Nederland © 2020/21

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 2

OPDRACHT 3 (PAGINA 8 EN 9)

Antwoorden / richtlijnen

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.
Antwoorden zijn afhankelijk van het Werelderfgoed dat wordt behandeld en hoe de leerling dit beleeft.

OPDRACHT 3

IN GEUREN EN KLEUREN

Wat leer je met deze opdracht?
→ Je gaat Werelderfgoed in geuren en kleuren beschrijven.

Kies jouw eigen favoriete Werelderfgoed.

Vertel voor de klas in **geuren en kleuren** wat je ervan vindt.
Gebruik minstens **drie kleuren en drie geuren** die er volgens jou het beste bij passen.

Passen er ook **drie geluiden** bij dit Werelderfgoed?
Welke geluiden zijn dat?

Gebruik de website www.werelderfgoed.nl om ideeën op te doen.

8

OPDRACHT 3

GEUREN

DIT ZIJN MIJN GEUREN

1. _____
2. _____
3. _____

KLEUREN

DIT ZIJN MIJN KLEUREN

1. _____
2. _____
3. _____

EN DIT ZIJN MIJN GELUIDEN

1. _____
2. _____
3. _____

GELUIDEN

9

LES 3: REFLECTIE

BENODIGDHEDEN

De Werelderfgoedquiz, opdrachten, materialen voor de eindopdrachten zoals teken- en knutselspullen.
De Werelderfgoedquiz en alle opdrachten zijn te vinden op www.werelderfgoed.nl.

TIJD

Een lesuur.

WAT HEB IK GELEERD?

Bespreek met elkaar wat de leerlingen hebben geleerd. Geef uw leerlingen de volgende reflectieopdracht: Schrijf in vijf zinnen op wat je geleerd hebt over het Werelderfgoed.

DE WERELDERFGOEDQUIZ

Doe de quiz. Gebruik het digibord of zet de leerlingen achter computers. Met deze quiz toetsen de leerlingen zichzelf over wat zij hebben geleerd over het Werelderfgoed.

KIES EEN EINDOPDRACHT

- Poster
- Folder
- Kunstwerk
- Videoclip
- Verhaal of gedicht
- Maquette

De leerlingen kunnen individueel of groepsgewijs aan deze opdracht werken. Stem de opdracht en de instructies af op de mogelijkheden in uw klas. Maak na afloop een tentoonstelling van de eindproducten.

BEOORDELING

Beoordeel de leerlingen na afloop op de volgende punten:

- Bij alle opdrachten: op inzet, op resultaat, en het benoemen van kenmerken Werelderfgoed.
- Op houding: het omgaan met erfgoed en het gedrag op de erfgoedlocatie.

DE OPDRACHTEN VOOR DE LEERLINGEN - LES 3

EINDOPDRACHTEN (PAGINA 19 EN 20)

EINDOPDRACHTEN

Maak deze eindopdrachten samen met een andere leerling. Zorg ervoor dat in je eindopdracht ook je eigen mening over dit Werelderfgoed duidelijk wordt. Laat zien wat jij de unieke eigenschappen vindt van dit Werelderfgoed.

MAAK EEN POSTER

Maak een **poster** over het Werelderfgoed. Gebruik voor je poster foto's, teken een stripverhaal en versier je poster. Zorg dat de poster iets zegt over wat Werelderfgoed betekent.

MAAK EEN FOLDER

Maak een **folder** (A4-formaat als uitgangspunt) voor bewoners in, op of rondom een Werelderfgoed. In de folder wordt uitgelegd: wat Werelderfgoed is, waarom het bijzonder is waar het Werelderfgoed staat en waar je Werelderfgoed nog meer kunt vinden. Zoek informatie en foto's met behulp van internet, (via Google of www.werelderfgoed.nl)

Ben je zo geïnspireerd geraakt door het Werelderfgoed dat je artistieke talenten beginnen te bruisen? Maak dan een **kunstwerk** van het Werelderfgoed dat je hebt gekozen en eventueel hebt bezocht. Kies voor: aquarelverf op papier, olieverf op doek of paneel, een potloodtekening op papier of een ets. Wil je voorbeelden zien van foto's of andere kunstenaars die geïnspireerd raakten door het Nederlandse Werelderfgoed? Gebruik internet of vraag je docent om hulp. Kijk bijvoorbeeld eens naar het schilderij 'Molens van Kinderdijk' van G.J. Delfgaauw, de polderlandschappen van schilders van de Bergense school of bekijk afbeeldingen van jouw Werelderfgoed via Google afbeeldingen.

MAAK EEN KUNSTWERK

MAAK EEN VIDEOCLIP

Je hebt de afleveringen van Het Klokhuis gezien. Maak je eigen film over het Werelderfgoed dat je hebt gekozen. Vertel jouw verhaal bij dit Werelderfgoed in drie minuten. Wat maakt dit Werelderfgoed bijzonder? Maak keuzes: voor wie maak je deze **videoclip**? Gebruik acteurs of maak een videoclip met een verhaal.

Stichting Werelderfgoed Nederland © 2020

19

EINDOPDRACHTEN

Laat je inspireren door een Werelderfgoed en schrijf een spannend **verhaal**, bijvoorbeeld over het droogmalen van De Beemster, over het bouwen van de molens van Kinderdijk, over het kleurrijke centrum van Willemstad op Curaçao of over Schokland. Of schrijf een mooi **gedicht**. Een voorbeeld van een gedicht over het Rietveld Schröderhuis zie je hieronder. En nu jij!

SCHRIJF EEN VERHAAL OF GEDICHT

BACK TO BASIC
rechte lijnen, primaire kleuren
verschuifbare deuren
ik heb het allemaal
ik ben anders
anders dan alle huizen,
aan de Prins Hendrikklaan
al 96 jaar mag ik hier staan
overt was ik bewoond
in mij heeft Truus Schröder gewoond
nu kun je mij bezoeven
een rondleiding kun je boeken
al is het nu even stil in mij
die rechte lijnen en primaire kleuren
maken je toch even blij
je hoeft niet te treuren
ik ga nergens heen

Mooi! Maar het winnende gedicht in de wedstrijd 'Denkend loven erfgoed' van 2019 is: 'Doe maar of ik er niet ben' door de Unesco Jongerencommissie uit 2020.

BOUW ZELF EEN WERELDERFgoed

Maak een **maquette**. Bouw bijvoorbeeld een molen, een geïmaat of het Rietveld Schröderhuis in het klein na. Vraag je leraar om hulp bij het maken van het ontwerp. Zoek via google afbeeldingen naar goede foto's en neem het woord 'bouwtekening' op in je zoekterm

Stichting Werelderfgoed Nederland © 2020

20

MEER INFORMATIE

Op de website van de Stichting Werelderfgoed Nederland vindt u alle benodigde informatie en materialen voor dit onderwijsproject. Ook zijn hier materialen voor een spreekbeurt te downloaden. www.werelderfgoed.nl.

VIND HET WERELDERFGOED

Informeer bij het afzonderlijke Werelderfgoed naar hun specifieke onderwijsprojecten en mogelijkheden voor schoolbezoek of les op locatie.

AANSLUITING BIJ CURRICULUM

De leerinhoud beweegt zich tussen uitleg van de begrippen: erfgoed, Werelderfgoed, UNESCO en het verhaal dat bij het Werelderfgoed hoort. Dat betekent dat u begrippen als erfgoed en Werelderfgoed moet uitleggen. U vertelt aan leerlingen over de conventie van UNESCO en de verantwoordelijkheid die het met zich meebrengt als je op de Werelderfgoedlijst wordt geplaatst. Het beleven van het Werelderfgoed staat centraal en het draait in uw lessen om het inspireren, motiveren en enthousiasmeren van leerlingen. Wat vinden zij bijzonder Werelderfgoed en waarom? En welk verhaal hoort hierbij. Ieder afzonderlijk Werelderfgoed heeft ook een verhaal te vertellen. Over gebeurtenissen, personen, ontwikkeling, biodiversiteit, natuurfenomenen of het ontstaan van het landschap. Het zijn deze verhalen die ons de wereld laten zien en waarmee u leerlingen deelgenoot maakt van de erfenis die met het Werelderfgoed in hun handen wordt gelegd.

Werelderfgoededucatie zet de vensters open voor de wereld. Naast zinvolle historische kennis over bijzondere (natuur)gebieden en gebouwen werken leerlingen aan hun sociaal-cultureel bewustzijn. Een unieke en waardevolle combinatie van leergebieden. Werelderfgoed levert dus betekenisvolle thema's voor lessen of projecten. Veel thema's en onderwerpen vanuit Werelderfgoed kunnen in samenhang onderwezen worden. Je kunt een bouwwerk beschouwen op architectuur, materiaal en vorm. Maar je kunt er ook van leren hoe mensen leefden, woonden en werkten in vroegere tijden. Werelderfgoed kan het onderwerp zijn bij complete projecten maar ook in introducties van lessen.

Werelderfgoededucatie koppelt taalactiviteiten, burgerschapsvorming, historische en geografische vaardigheden en onderdelen uit cultuureducatie. Werelderfgoed verbindt!

Werelderfgoededucatie levert een bijdrage aan kennis, vaardigheden en attitudes in:

- **Cultuuronderwijs** voor wat betreft leren reflecteren op cultuur en het ontwikkelen van cultureel bewustzijn. Leerlingen leren dat mensen deel uitmaken van verschillende culturen en dat culturen niet statisch zijn en kunnen veranderen. De innovatie van nu is het erfgoed van de toekomst.
- **Geschiedenisonderwijs** door kennis over historische gebeurtenissen, personen, situaties en ontwikkelingen, het ontwikkelen van historisch redeneren, erfgoed in een historische context kunnen plaatsen (nationale en regionale canon) en historisch besef.
- **Aardrijkskunde-onderwijs** door het gebruik van de geografische vierslag (waarnemen, herkennen, verklaren en waarderen), erfgoed in de ruimtelijke context kunnen plaatsen en geografisch besef. Het belang van natuurgebieden op de wereld met betrekking tot biodiversiteit en klimaatveranderingen. Denk aan Werelderfgoed zoals de Waddenzee en het belang voor de trekvogels in de wereld, het Amazonegebied in Brazilië, maar ook de reuzenpanda-reservaten in China.
- **Kunst & cultuur** door erfgoed te plaatsen in kunst- en cultuurhistorische context, het delen van cultuuruitingen en het bespreken van de waarde en betekenis hiervan. Verbeeldingskracht van leerlingen wordt aangesproken door in hun hoofd mentale representaties te maken van dingen die je op dat moment niet kunt waarnemen.
- **Taalonderwijs** doordat leerlingen leren informatie te verwerven uit gesprekken, ze hun eigen waardeoordeel en mening onder woorden brengen en ze in discussies met argumenten leren te reageren op de ander.
- **Burgerschap** door kennis over de democratische cultuur, het besef dat je stem wordt gehoord en dat een ander ook een stem heeft. Leerlingen worden zich bewust van onderdelen in de samenleving die invloed kunnen hebben op je identiteit en reflecteren op tradities, vieringen en rituelen.

DE CANON VAN NEDERLAND

Zoek in uw lessen over het Werelderfgoed ook de verbinding met de Canon van Nederland. Denk aan de canonvensters 'De Romeinse Limes', 'De Beemster' en 'Het Caribisch gebied'.

